

Indholdsplan Faarevejle Efterskole 2017 – 2018

Faarevejle Efterskole lever op til kravene i Fælles mål og undervisningen står mål med hvad man almindeligvis forventer sig af folkeskolen. Dog adskiller undervisningen sig fra folkeskolens ved, at vi som fri skole kan nå vort mål via alternative undervisningsformer/-tilrettelæggelse.

Eksempelvis har vi flere projektuger/dage, vi har Kulturfag og vi har andre elementer som ikke findes i folkeskoleregii, f.eks. semesteropdelt undervisning/prøveafholdelse i 9. klasse.

Undervisningen tager i vid udstrækning afsæt i iPads. Alle elever og lærere har iPads til brug i undervisningen. Digitale hjælpemidler indgår derfor som et meget væsentligt arbejdsredskab i alle fag.

Nedenfor findes indholdsbeskrivelse for skoleåret 2017-18 for boglige fag, linje- og valgfag samt øvrige skoleaktiviteter.

Ansvar for udarbejdelse af indholdsplanen er af bestyrelsen overladt til skolens forstander. Indholdsplanen godkendes af skolens bestyrelse.

Afsluttende skriftlige og mundtlige prøver

Faarevejle Efterskole tilbyder skriftlige og mundtlige afgangsprøver, der afvikles i henhold til prøvecirkulærets bestemmelser for FP- og FP10-prøver.

9. klasse og 10+ afslutter naturfag med prøve i december/januar og sprog- og kulturfag i maj/juni.

Formålet er, at eleverne aflægger afgangsprøver og dermed afprøver deres færdigheder i de boglige fag, hvilket giver dem adgang til alle ungdomsuddannelser.

Afslutningsfest

Afslutningsfesten afholdes efter at de afsluttende prøver er afviklet.

Formålet med arrangementet er, at vi på festlig vis markere overgangen til afslutningen af skoleåret.

Et nedsat festudvalg planlægger og afvikler festen i samarbejde med lærerne og køkkenpersonalet. Alle møder festklædte og fejrer, at afslutningen af skoleåret er påbegyndt.

Bedsteforældredag

Formålet med bedsteforældredagen er, at bedsteforældrene får lejlighed til at opholde sig på skolen en dag, opleve atmosfæren og 'hverdagen', samt se deres barnebarn sammen med dets kammerater. Samtidig er det en lejlighed til at møde lærerne og de øvrige elevers bedsteforældre i hyggeligt samvær.

Bedsteforældrene får samtidig lejlighed til, at høre fortællingen om skolen og Lammefjorden, samt at opleve fællesskabet i sang og fortælling.

Berlinprojekt

Rejsen er arrangeret som en kultur-, sprog- og naturfagsuge hvor vi besøger nogle historiske og kulturelle institutioner og løser opgaver relateret til disse.

Formålet med rejsen er, at give eleverne kulturelle/sproglige/naturfaglige og sociale udfordringer og oplevelser, samt at styrke fællesskabet og sammenholdet imellem eleverne, samt imellem elever og lærere.

BrOSO

Vi har slået brobygning og OSO sammen til Broso:

Brobygning i 10. klasse

På baggrund af den politiske beslutning om, at 95 % af en ungdomsårgang skal have en ungdomsuddannelse, skal 10 klasseeleverne følge en uges undervisning på to forskellige ungdomsuddannelser, for på den måde at få et mere kvalificeret grundlag, når de skal vælge en ungdomsuddannelse efter efterskolen.

Brobygning finder sted på lokale uddannelsesinstitutioner.

Den Obligatoriske Selvvalgte Opgave

Formålet med OSO er, at eleverne får det maksimale udbytte af brobygningsforløbet.

Eleverne skal indsamle data om ungdomsuddannelserne og bearbejde dem hensigtsmæssigt, således at de kan præsentere en konklusion på den givne problemstilling.

Emnet for OSO-opgavens indhold er relateret til den enkelte elevs uddannelsesplan, og eleverne arbejder selvstændigt eller i mindre grupper med en vejleder tilknyttet.

OSO er obligatorisk og bedømmes med en udtalelse, og, hvis 10.klasse eleven ønsker det, med en karakter.

I øvrigt henvises til gældende bekendtgørelse: BEK. nr. 497 af 31/05/2000

Elevrådsarbejde

Skolens lærere og elever nedsætter i begyndelsen af skoleåret et elevråd bestående af 11 elever samt en lærer som support. Elevrådsmedlemmerne vælges af de øvrige elever.

Formålet med elevrådet er, at eleverne møder demokratiet og således bringes til at forstå, at indflydelse og engagement er hinandens forudsætninger med samtalen som redskab.

Elevrådet holder jævnligt møder hvor der drøftes problematikker på vegne af alle skolens elever.

Elevrådet tager stilling til forslag og idéer fra de øvrige elever og vurderer hvorvidt, de skal søges realiseret. Elevrådet planlægger og afvikler fællesarrangementer, der kan foregå både på og udenfor skolen. Elevrådet har taleret på det lange månedlige aftenlærermøde.

Gennem elevrådsarbejdet er det hensigten, at eleverne lærer betydningen af de demokratiske principper, således at de får fornemmelsen af, at det kræver engagement, argumentation og respekt for både det andet menneske og for fællesskabet, at få indflydelse på hverdagen på skolen.

Emne- projektperioder for alle elever

Formålet med projekt- emneperioderne er, at give eleverne mulighed for at fordybe sig i et bestemt emne eller fag. Der afholdes hvert år en emneuge i naturfag og kulturfag.

Lærerne planlægger emneugens indhold. Indholdet er tænkt som et tværfagligt emne eller tema. Arbejdet veksler imellem klasseundervisning, oplæg, gruppearbejde og ekskursioner.

Indholdet tilpasses elevernes behov og lærernes evner, og beskrives mindst to uger før projekternes afholdelse. Målet er, at eleverne skal opleve overblik, fordybelse og sammenhæng over emner i et eller flere bogligt, kreativt eller idrætsligt fag.

Lektiecafé

Vi holder dagligt lektiecafé fra kl. 18.45 til kl. 19.30. Formålet med aktiviteten, er at give tid og ro til forberedelse/lektier. Eleverne kan vælge at forberede sig alene på eget værelse, i grupper eller alene i undervisningslokalerne, eller at deltage i lektiecafé. Skolen stiller krav til eleverne om, at de skal møde forberedt til undervisningen. Derfor er der hver aften i de almindelige skemauger mulighed for at få hjælp af en lærer. Elevernes dagligdag er skemalagt fra kl. 7.00 om morgenen til kl. 18.00 om aftenen, og den lange dag med et højt aktivitetsniveau, både fysisk og mentalt, gør, at der har behov for skemalagt mulighed for forberedelse/lektier.

Linjedage

I slutningen af året afrunder vi linjefagene med en uges sammenhængende undervisning i linjefaget.

Formålet er, at give eleverne oplevelsen af at afslutte et langt forløb med et produkt.

Foredrags- og kulturarrangementer på skolen

Specielt i den "mørke" periode arrangeres et antal aftener med et udvalg af kulturelle arrangementer, i særdeleshed arrangementer, som eleverne ikke selv ville vælge. Formålet er at udvide elevernes horisont og give dem oplevelser de ikke nødvendigvis selv ville opsøge.

Fortælle- og sangtimerne

Formål med efterskolens fællestimer er, gennem fortælling, foredrag, sang og diskussion at styrke elevernes kendskab til kultur- og samfundsforhold i Danmark og omverdenen, samt kendskabet til danske og udenlandske sange.

I timerne kan indgå debat til styrkelse af elevernes demokratiske dannelse, fortælling og oplæsning af myter, sagn, folkeeventyr, digte, noveller o.a. litteratur – fællessang fra højskolesangbogen – undervisning i sangenes indhold og deres historiske kontekst, samt lærernes personlige fortællinger.

Fortælle- og sangtimerne indgår i skolens kulturfagsundervisning.

Hovedrengøring i afslutningsugen

Formålet er at eleverne undervises i, hvordan en ordentlig hovedrengøring skal udføres i praksis samt at de gør hovedrent, så de efterlader deres værelser og fællesrummene rengjort og klar til næste elevhold, på samme måde som de selv har modtaget det.

Husmøder

Formålet med husmøderne er, at styrke den enkelte elevs tilhørsforhold til en hans/hendes nærmeste familie på skolen.

Der er tilknyttet en huslærer, der er ansvarlig for, at elevens trivsel både personligt og socialt fungerer tilfredsstillende.

Der afholdes to husmøder hver uge à cirka 30 minutters varighed i alle almindelige undervisningsuger samt tre husaftener. Derudover er der i løbet af skoleåret obligatoriske samtaler mellem kontaktlæreren og den enkelte elev, samt yderligere samtaler efter behov.

Introperiode

Det overordnede formål med introugerne, er at sikre, at eleverne lærer hinanden, skolen og lærerne at kende samt, at den enkelte elev finder sig til rette og ønsker at deltage i opbygningen

af fællesskabet på skolen. Dertil skal introperioden lette elevernes overgang fra en opsplittet hverdag mellem skole, lektier og familieliv til en hverdag, hvor nævnte elementer er integreret i en helhed. Eleverne skal føle sig parate til at deltage i den boglige undervisning på efterskolen, samt være bekendte med de forventninger og krav, der bliver stillet til dem både i forhold til faglighed, deltagelse og samarbejde.

Juleafslutning

Formålet med juleafslutningen er, at runde det første halve skoleår af med en traditionel julefest samt at styrke fællesskabsfølelsen gennem fest og sang.

Der afholdes juleidræt, julemiddag, julegudstjeneste og fortælling om julen.

Kulturfag

Kulturfag samler fagene Samfundsfag, Historie og Kristendom i et fag. Fagene er vægtet med 50% Samfundsfag, 25% Historie og 25% Kristendom. Der føres til prøve i Samfundsfag i 9. klasse. Formålet med faget er at et ønske om, at integrere de tre fag i en helhed og dermed fremme elevernes evne til at se sociale, kulturelle og religiøse sammenhænge.

Af vort værdigrundlag fremgår det, at skolen vægter disse områder:

3. Skolen skal fremme den enkelte elevs viden om og forståelse for egne og andres kulturelle, menneskelige og sociale forudsætninger til støtte for en alsidig udvikling og medmenneskelige hensyn, empati.

6. Det er skolens opgave at forberede den enkelte elev på medbestemmelse og medansvar. Demokratisk tankegang, international forståelse og indsigt i menneskets samspil med naturen skal tilgodeses.

Samtidig er disse fag en naturlig del af hverdagen på en Grundtvig/Koldsk skole.

I vore fortælle- og sangtimer er historiske, samfundsmæssige og kristne/religiøse emner vægtet højt.

Køkken-/ opvask-/pedelundervisning

Alle elever skal i løbet af skoleåret deltage i køkken-/opvaske-/pedeltjans, under vejledning af skolens personale. Formålet med "tjansen" er, at give eleverne mulighed for at opleve glæden ved og nødvendigheden af, at bidrage til fællesskabet. Her ud over kommer en basal viden om elementær madlavning og køkkenhygiejne, samt indsigt i nødvendigheden af en varieret og sund kost.

Måltiderne

Der serveres morgenmad, formiddagsboller/frugt, middagsmad, eftermiddagshygge, aftensmad samt "godnatmad".

Der er mødepligt til de tre hovedmåltider. Udover det indlysende formål med måltiderne, at give eleverne en sund og varieret kost, har måltiderne det pædagogiske formål, at lære eleverne almindelig god bordskik. Måltiderne er den tid vi dagligt har sammen alle sammen.

Projektfredage

De fleste af årets fredage er afsat til projektarbejde. Alle projektfredagene er navngivet.

Formålet med projektfredagene er, at give eleverne mulighed for at fordybe sig i et bestemt emne eller fag.

Lærerne planlægger projektets indhold. Indholdet er tænkt som et fagfagligt eller tværfagligt

emne/tema.

Arbejdet veksler imellem klasseundervisning, oplæg, gruppearbejde og ekskursioner. Indholdet tilpasses elevernes behov og lærernes evner, og beskrives mindst to uger før projekternes afholdelse. Målet er, at eleverne skal opleve overblik, fordybelse og sammenhæng over emner i et eller flere bogligt, kreativt eller idrætsligt fag.

Rengøring

Som en del af opholdet på Faarevejle Efterskole har eleverne ansvar for rengøring og oprydning på egne værelser, elevhuse og fællesområder.

Eleverne starter dagen med sengeredning og oprydning på værelserne og i elevhusene. To gange om ugen er der fælles hus- og værelsesrengøring. Hver aften er der rengøring af fællesområder. Formålet er, at eleverne skal lære vigtigheden af renlighed og hygiejne i deres hjem på efterskolen. De skal bibringes en forståelse af det gensidigt forpligtende fællesskab og vigtigheden af at deltage på lige fod, i opgaver der gavner fællesskabet.

Huslærerne underviser 2 gange ugentligt eleverne i de grundlæggende forhold i forbindelse med rengøringen.

Skilejrskole

Formålet med skituren er at give eleverne idrætslige og sociale udfordringer og oplevelser, samt at styrke fællesskabet og sammenholdet imellem eleverne samt imellem elever og lærere.

Formålet er dertil, at den enkelte elev skal erfare, at han/hun, med en ihærdig indsats, kan nå at lære meget på en uge. Målet med skituren er videre, at eleverne uden for efterskolen og den sædvanlige undervisning skal opleve, at det faglige og fællesskabet kan gå op i en højere enhed. Der løbes såvel langrend som alpinski.

Eleverne bor i hytter á ca. 8 personer, hvor de selv skal forestå madlavning mm. På denne måde tilgodeses den sociale dimension, hvor eleverne oplever et tæt samvær og dermed udvikler deres kammeratskab, sociale formåen og færdigheder.

Skolemusical

Formålet med ugen er, at opsætningen af en forestilling skal være med til at styrke elevernes fællesskabsfølelse samt styrke samarbejdet elever og lærere imellem. Dertil skal opsætningen skabe mulighed og rum for, at alle elever kan udfolde sig kreativt gennem udfordrende arbejdsopgaver af forskellig art.

Forestillingen skrives af lærere og elever i samarbejde. Der er arbejdsopgaver for alle skolens elever med musik, teater, kulisser, kostumer, lys, lyd og PR.

Der skal i det fælles arbejde med musik, teater, kostumer, kulisser m.m. primært fokuseres på processen som igen gerne skal udmønte sig i en forestilling af god kvalitet, som skal forevises offentligt.

Studievejledning

Formålet med skolevejledningen er at give eleverne indsigt i og viden om de uddannelsesmuligheder, der tilbydes efter 9. og 10. klasse. samt at kunne vurdere deres uddannelsesparathed.

Alle elever tilbydes to individuelle vejledningssamtaler af ca. 20 minutters varighed. Samtalerne danner grundlag for udarbejdelse af uddannelsesplanen og ansøgningskemaet til ungdomsuddannelsen. Derudover tilbydes gruppe- og klassevejledning. Se beskrivelse på skolens

hjemmeside.

Målet er at sikre, at den enkelte elev træffer et kvalificeret uddannelses- og erhvervsvalg med afsæt i de forudsætninger, eleven har.

Skolen råder over eget vejledningsteam.

Synopsdage

Formålet med synopsdagene er at give eleverne de bedst mulige betingelser for at arbejde med synopsis og dispositioner til de mundlige prøver.

Temaweekender

I løbet af året er placeret en del tema-weekender. Her får eleverne mulighed for at fordybe sig og glæde sig over en bestemt oplevelse eller et bestemt tema. De elever der vælger at være på skolen den givne weekend, skal deltage i arrangementet.

En weekend vil altid, uanset om det er en temaweekend eller en almindelig weekend, veksle mellem aktiviteter og fritid.

Terminsprøverne

Der afvikles skriftlige terminsprøver en gang om året. Hertil kommer to mindre terminsprøver der sigter på at træne elevernes skriftlige færdigheder samt at træne prøvesituationen. Der afholdes en gang om året mundtlig terminsprøve i matematik.

Formålet er at eleverne afprøver de forhold, som gør sig gældende, når de afsluttende prøver senere på skoleåret gennemføres.

Terminsprøven afvikles i overensstemmelse med prøvecirkulærets bestemmelse for afviklingen af prøver.

Terminsprøven medgår i bedømmelsesgrundlaget for karaktergivningen til elevens standpunktskarakter.

Åbent hus, efterskolernes dage

Formålet med efterskolernes dage og åbent hus arrangementer er, at elever og lærere i fællesskab præsenterer Faarevejle Efterskole på bedst mulige måde for de gæster, der besøger skolen, og på den måde at skaffer kommende elever til skolen.

Dansk

Der undervises 4 lektioner ugentligt i såvel 9.- som 10. klasse samt 5 hele fredage á 5 lektioner. Hertil kommer en uges sprogfagsprojekt (synopsuge) som findes beskrevet andetsteds på siden samt to ekstra skriftlige terminsprøver.

Slutmål for faget dansk efter 9. klassetrin

Det talte sprog

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- tale forståeligt, klart og varieret i en form, der passer til situationen
- anvende et nuanceret og sikkert ord- og begrebsforråd

- udtrykke sig i en sammenhængende og disponeret form
- forstå og beherske sprogets samspil med andre udtryksmidler
- læse klart og flydende op og udtrykke en personlig forståelse af det læste
- lytte aktivt i samtale og være åbne og analytiske, når de vurderer deres egen og andres mundtlige fremstilling
- beherske samspillet mellem stemme og kropssprog afpasset efter genre og situation
- lytte til norsk og svensk med forståelse.

Det skrevne sprog – læse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- læse sikkert og hurtigt med forståelse og indlevelse
- beherske forskellige læseteknikker
- afpasse læsemåde efter formål, genre og medie
- fastholde det væsentlige af det læste i mundtlig og skriftlig form
- forholde sig analytisk og reflekteret til tekster og andre udtryk fra forskelligartede medier
- bruge læsning af digitale og trykte tekster samt grafiske udtryk som redskab til omverdensforståelse
- vurdere eget udbytte af det læste
- forstå og bruge forskellige kilder målrettet og kritisk
- læse norske og svenske tekster med forståelse.

Det skrevne sprog – skrive

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- styre skriveprocessen fra ide til færdig tekst
- udtrykke sig i en sammenhængende og disponeret form
- skrive forståeligt, klart og varieret i en form, der passer til genre og situation
- beherske et sikkert sprog med korrekt stavning og kunne læse korrektur på egne og andres tekster
- præsentere en tekst i samspil med andre grafiske udtryksmidler
- beherske en læselig, personlig og sammenbundet håndskrift
- anvende computeren som redskab og bruge informationsteknologi hensigtsmæssigt som kommunikationsmiddel og i forskellige skriveforløb
- bruge skriftsproget som støtte for tænkning og som et praktisk redskab i hverdagen.

Sprog, litteratur og kommunikation

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- erhverve viden om sprog og sprogbrug, om sprogets forskellige funktioner, variation, opbygning og grammatik
- udvikle og udvide ordforråd og begrebsverden
- gøre rede for samspillet mellem sprog, indhold, genre og situation
- karakterisere og anvende forskellige genrer, stilarter og de vigtigste regler for sprogrigtighed
- demonstrere et analytisk beredskab over for ældre og nyere dansk og udenlandsk litteratur og andre udtryksformer
- gøre rede for og anvende forskellige genrer, fremstillingsformer, fortælleteknikker og virkemidler

- gøre rede for og vurdere etiske, æstetiske og historiske aspekter i litterære tekster og andre udtryksformer
- forholde sig til litterær og kulturel tradition og udvikling, som den kommer til udtryk gennem litteraturhistorisk læsning og i Dansk litteraturs kanon, jf. bilag 1
- forholde sig analytisk, vurderende og produktivt til sagprosa og andre udtryksformer
- udtrykke sig i billeder, lyd og tekst i komplekse produktioner
- anvende informationsteknologi og elektroniske mediers muligheder bevidst og hensigtsmæssigt
- anvende informationsteknologi til søgning og kommunikation
- indgå i et mange sproget samfund og tilegne sig andre sprog.

Indholdsplan

Danskundervisningen i 9. klasse er niveaudelt.

I danskundervisningen indgår en uges sprogfagsprojekt (synopsuge) som findes beskrevet andetsteds på siden.

Slutmål for faget dansk efter 10. klassetrin

Det talte sprog

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- udtrykke egne meninger i diskussioner og vurdere, hvad der er saglig argumentation
- anvende et nuanceret og sikkert ord- og begrebsforråd
- udtrykke sig med personlig sikkerhed og selvstændighed i overensstemmelse med situationen
- fremlægge og formidle stof med indsigt i, hvilken form der passer til situationen
- læse klart og flydende op og udtrykke sig sikkert og personligt om det læste
- lytte aktivt og forholde sig analytisk og vurderende til andres mundtlige fremstilling
- beherske og anvende sprogets samspil med andre udtryksmidler i varierede kommunikationssituationer
- lytte til norsk og svensk med forståelse.

Det skrevne sprog – læse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- læse sikkert og hurtigt med forståelse og indlevelse
- læse sprogligt udviklende tekster og anvende varierede læseforståelsesstrategier til alle slags tekster
- beherske forskellige, hensigtsmæssige læseteknikker
- afpasse læsemåder efter læseformål, genre og medie
- anvende indsigt i forskellige genrers og teksters egenart og virkemidler til bevidst og sikker læsning
- forholde sig selvstændigt, analytisk og reflekteret til tekster fra forskelligartede medier
- bruge læsning som redskab til omverdensforståelse
- vurdere eget udbytte af det læste
- forstå og bruge forskellige kilder målrettet og kritisk

- læse og forstå norske og svenske tekster.

Det skrevne sprog – skrive

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- styre skriveprocessen selvstændigt fra ide til færdig tekst
- skrive i et sprog, der er afpasset en defineret modtager som fx offentlige myndigheder og private virksomheder
- skrive sammenhængende, sikkert og varieret i en form, der passer til genre og kommunikationssituation
- beherske formel sproglig korrekthed
- kombinere tekster og andre udtryksmidler, så det fremmer formidling
- skrive en læselig, personlig og sammenbundet håndskrift
- anvende computeren som redskab og bruge informationsteknologi hensigtsmæssigt og sikkert i forskellige skriveforløb
- bruge skrivning bevidst og reflekteret som støtte for tænkning og som praktisk hjælpemiddel i hverdagen.

Sprog, litteratur og kommunikation

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende viden om sprog og sprogbrug, om sprogets forskellige funktioner, om sprogvariation og om sprogets opbygning og grammatik
- udvikle og udvide ordforråd og begrebsverden
- vise indsigt i samspillet mellem genre, sprog, tekst, indhold og situation
- forholde sig analytisk og vurderende til sprog, sprogbrug og sprogrigtighed
- demonstrere et analytisk beredskab over for tekster og andre udtryksformer
- gøre rede for og anvende forskellige genrer, fremstillingsformer, fortælle teknikker og virkemidler
- vise indsigt i både genrers og enkelte forfatterskabers særpræg
- forholde sig til litteraturens og forskellige mediers betydning i samfundet
- anvende viden om litterære og kulturelle traditioner og om sprogets og litteraturens foranderlighed gennem tiderne
- udtrykke sig i billeder, lyd og tekst i såvel enkle som mere komplekse produktioner
- kunne anvende informationsteknologi kritisk med reference til benyttede kilder
- indgå i et mange sproget samfund og tilegne sig andre sprog.

Indholdsplan

Danskundervisningen er i 10. klasse niveaudelt.

I danskundervisningen indgår en uges sprogfagsprojekt (synopsuge) som findes beskrevet andetsteds på siden.

Der lægges vægt på at eleven skal lære at udtrykke sig i et klart og forståeligt sprog indenfor forskellige genrer og problemstillinger. Også evnen til at udtrykke følelser og fantasi samt at argumentere for egne holdninger og erfaringer vægtes.

Der arbejdes med at udvikle den enkelte elevs evne til at fortælle samt præsentere, argumentere og debattere ud fra et givent emne.

Eleverne skal kunne lytte aktivt og forholde sig åbent, analytisk og vurderende til andres mundtlige fremstilling.

Der lægges vægt på at bruge talesproget klart, forståeligt og varieret i samtale, diskussion og samarbejde.

Med udgangspunkt i elevens forståelse af tekster og andre udtryksformer arbejdes der med analyse, fortolkning, perspektivering og vurdering af indhold og udtryk.

Arbejdet forgår såvel individuelt som i små eller større grupper.

Digitale hjælpemidler indgår som et væsentligt arbejdsredskab i faget.

Matematik

Der undervises 4 lektioner ugentligt i såvel 9.- som 10. klasse. Her til kommer en uges naturfagsprojekt som findes beskrevet andetsteds på denne side, samt to ekstra skriftlige og en mundtlig terminsprøver.

Slutmål for faget matematik efter 9. klasse

Matematiske kompetencer

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- stille spørgsmål, som er karakteristiske for matematik og have blik for hvilke typer af svar, som kan forventes (tankegangskompetence)
- erkende, formulere, afgrænse og løse matematiske problemer og vurdere løsningerne (problembehandlingskompetence)
- udføre matematisk modellering og afkode, tolke, analysere og vurdere matematiske modeller (modelleringskompetence)
- udtænke og gennemføre egne ræsonnementer til begrundelse af matematiske påstande og følge og vurdere andres matematiske ræsonnementer (ræsonnementskompetence)
- danne, forstå og anvende forskellige repræsentationer af matematiske objekter, begreber, situationer eller problemer (repræsentationskompetence)
- forstå og afkode symbolsprog og formler og oversætte mellem dagligt sprog og matematisk symbolsprog (symbolbehandlingskompetence)
- udtrykke sig om matematiske spørgsmål og aktiviteter på forskellige måder, indgå i dialog og fortolke andres matematiske kommunikation (kommunikationskompetence)
- kende, vælge og anvende hjælpemidler i arbejdet med matematik, herunder it, og have indblik i deres muligheder og begrænsninger (hjælpemiddelkompetence).

Matematiske emner

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til

i arbejdet med tal og algebra at

- anvende tal i praktiske og teoretiske sammenhænge
- deltage i udvikling af hensigtsmæssige beregningsmetoder på baggrund af egen forståelse samt vælge og benytte regneregler og formler
- bestemme størrelser ved måling og beregning og sammenligne dem både absolut og relativt
- forstå og benytte matematiske udtryk, hvori der indgår variable

- beskrive sammenhænge ved hjælp af funktionsbegrebet
- arbejde med sammenhænge mellem algebra og geometri

i arbejdet med geometri at

- benytte geometriske begreber og metoder til beskrivelse af objekter og fænomener fra dagligdagen
- undersøge, beskrive og foretage beregninger i forbindelse med plane og rumlige figurer
- arbejde med forskellige typer af tegninger
- arbejde med definitioner, sætninger, geometriske argumenter og enkle beviser
- anvende geometrien i sammenhæng med andre matematiske emner

i arbejdet med statistik og sandsynlighed at

- anvende statistiske begreber til beskrivelse, analyse og tolkning af kvantitative data
- læse, forstå og vurdere statistik og sandsynlighed i forskellige medier
- forbinde sandsynligheder med tal vha. statistik, enkle kombinatoriske overvejelser og simple modeller.

Matematik i anvendelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- matematisere problemstillinger fra dagligdag, samfundsliv og natur og tolke matematiske modellers beskrivelse af virkeligheden
- anvende faglige redskaber, begreber og kompetencer til løsningen af matematiske problemstillinger i forbindelse med dagligliv, samfundsliv og natur
- bruge matematik som et redskab til at beskrive eller forudsige en udvikling eller en begivenhed
- erkende matematikkens muligheder og begrænsninger ved beskrivelse af virkeligheden.

Matematiske arbejds måder

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- deltage i udvikling af strategier og metoder i forbindelse med de matematiske emner
- undersøge, systematisere, ræsonnere og generalisere i arbejdet med matematiske problemstillinger læse faglige tekster og kommunikere om fagets emner
- arbejde individuelt og sammen med andre om behandlingen af matematiske opgaver og problemstillinger
- arbejde med problemløsning i en proces, der bygger på dialog og på elevernes forskellige forudsætninger og potentialer.

Indholdsplan.

Undervisningen i matematik i 9. klasse er niveaudelt.

I matematikundervisningen indgår en uges naturfagsprojekt som findes beskrevet andetsteds på siden.

Formålet med matematikundervisningen er at eleverne bliver i stand til at forstå og anvende matematik i sammenhænge, der vedrører dagligliv, samfundsliv og naturforhold.

Undervisningen tilrettelægges så eleverne opbygger matematisk viden og kunnen ud fra egne forudsætninger.

Eleverne øves i problemløsning, at kunne argumentere og analysere matematiske problemstillinger.

Der arbejdes hen imod en forståelse for at matematik har en afgørende rolle kulturelt, samfundsmæssigt og historisk.

Der undervises i mundtlig og skriftlig fremstilling. Herunder såvel problem som færdighedsregning.

Der arbejdes med problemstillinger der vedrører dagligliv, samfundsliv og naturforhold. Eleverne skal kunne formulere sig matematisk såvel mundtligt som skriftligt i et klart og forståeligt sprog ved hjælp af matematikkens forskellige begreber og udtryk.

Arbejdet foregår såvel individuelt som i mindre grupper og som klasseundervisning.

Digitale hjælpemidler indgår som et væsentligt arbejdsredskab i faget.

Slutmål for faget matematik efter 10. klasse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- skelne mellem definitioner og sætninger, mellem enkelttilfælde og generaliseringer og anvende denne indsigt til at udforske og indgå i dialog om forskellige matematiske begrebers rækkevidde og begrænsning (tankegangskompetence)
- opstille, afgrænse og løse både rent faglige og anvendelsesorienterede matematiske problemer og vurdere løsningerne bl.a. med henblik på at generalisere resultater (problembehandlingskompetence)
- opstille, behandle, afkode, analysere og forholde sig kritisk til modeller, der gengiver træk fra virkeligheden, bl.a. ved hjælp af regneudtryk, tegning, diagrammer, ligninger, funktioner og formler (modelleringskompetence)
- udtænke, gennemføre, forstå og vurdere mundtlige og skriftlige matematiske ræsonnementer og arbejde med enkle beviser (ræsonnementskompetence)
- afkode, bruge og vælge hensigtsmæssigt mellem forskellige repræsentationsformer og kunne se deres indbyrdes forbindelser (repræsentationskompetence)
- forstå og benytte variable og symboler, bl.a. når regler og sammenhænge skal vises samt oversætte mellem dagligsprog og symbolsprog (symbolbehandlingskompetence)
- indgå i dialog samt udtrykke sig mundtligt og skriftligt om matematikholdige anliggender på forskellige måder og med en vis faglig præcision, samt fortolke andres matematiske kommunikation (kommunikationskompetence)
- kende forskellige hjælpemidler, herunder it, og deres muligheder og begrænsninger samt anvende dem hensigtsmæssigt, bl.a. til eksperimenterende udforskning af matematiske sammenhænge, til beregninger og til præsentationer (hjælpemiddelkompetence).

Matematiske emner

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at arbejdet med tal og algebra at

- kende de reelle tal og anvende dem i praktiske og teoretiske sammenhænge
- arbejde med talfølger og forandringer med henblik på at undersøge, systematisere og generalisere
- regne med brøker, bl.a. i forbindelse med løsning af ligninger og algebraiske problemer
- forstå og anvende procentbegrebet
- kende regningsarternes hierarki samt begrunde og anvende regneregler

- forstå og anvende kendte og ikke-kendte formler og matematiske udtryk, hvori der indgår variable
- anvende funktioner til at beskrive sammenhænge og forandringer, herunder procentuel vækst
- arbejde med funktioner i forskellige repræsentationer
- vælge metode til bestemmelse af løsninger til ligninger, ligningssystemer og enkle uligheder i arbejdet med geometri at
- kende, anvende og beskrive forskellige geometriske figurers egenskaber
- fremstille skitser og tegninger efter givne forudsætninger
- benytte grundlæggende geometriske begreber, herunder størrelsesforhold og linjers indbyrdes beliggenhed
- undersøge, beskrive og vurdere sammenhænge mellem tegning (model) og tegnet objekt
- kende og anvende målestoksforhold, lighedannethed og kongruens
- kende og anvende målingsbegrebet, herunder måling og beregning i forbindelse med omkreds, flade og rum
- udføre enkle geometriske beregninger, bl.a. ved hjælp af Pythagoras' sætning
- arbejde undersøgende med enkel trigonometri i forbindelse med retvinklede trekanter og beregne sider og vinkler
- arbejde med enkle geometriske argumenter og beviser
- bruge it til tegning, undersøgelser, beregninger og ræsonnementer vedrørende geometriske figurer
- arbejde med koordinatsystemet og forstå sammenhængen mellem tal og geometri
- gengive algebraiske sammenhænge i geometrisk repræsentation
- arbejde med statistik og sandsynlighed
- anvende statistiske begreber til beskrivelse, analyse og fortolkning af data
- tilrettelægge og gennemføre enkle statistiske undersøgelser
- læse, forstå og vurdere anvendelsen af statistik og sandsynlighed i forskellige medier
- udføre og tolke eksperimenter, hvori tilfældighed og chance indgår forbinde sandsynlighed med tal vha. statistik, enkle kombinatoriske overvejelser og simple modeller.

Matematik i anvendelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende matematik knyttet til problemstillinger, der vedrører natur, samfund og kultur
- arbejde med økonomiske forhold, bl.a. vedrørende arbejde, fritid og sundhed
- anvende matematik som værktøj til løsning af praktiske og teoretiske problemer på en alsidig måde
- arbejde med og undersøge matematiske modeller, hvori formler og funktioner indgår
- benytte it til beregninger, simuleringer, undersøgelser og beskrivelser, bl.a. vedrørende energiforbrug og ressourcer
- forholde sig til beskrivelser og argumentationer af faglig art, som de fremtræder i medierne
- erkende matematikkens muligheder og begrænsninger som beskrivelsesmiddel og beslutningsgrundlag.

Matematiske arbejdsmåder

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- deltage i udvikling af strategier og metoder med støtte i bl.a. it
- undersøge, systematisere, ræsonnere og generalisere
- veksle mellem praktiske og teoretiske overvejelser ved løsningen af matematiske problemstillinger
- læse faglige tekster samt forstå og forholde sig til informationer, som indeholder matematikfaglige udtryk
- forberede og gennemføre mundtlige og skriftlige præsentationer af eget arbejde med matematik, bl.a. med inddragelse af it
- arbejde individuelt og sammen med andre om praktiske og teoretiske problemstillinger, bl.a. i projektorienterede forløb
- arbejde individuelt og sammen med andre om problemløsning i mundtligt og skriftligt arbejde give respons til andre i arbejdet med matematik, bl.a. ved at spørge aktivt.

Indholdsplan.

Undervisningen i matematik i 10. klasse er niveaudelt.

I matematikundervisningen indgår en uges naturfagsprojekt som findes beskrevet andetsteds på siden.

Formålet med matematikundervisningen er at eleverne bliver i stand til at forstå og anvende matematik i sammenhænge, der vedrører dagligliv, samfundsliv og naturforhold.

Undervisningen tilrettelægges så eleverne opbygger matematisk viden og kunnen ud fra egne forudsætninger.

Eleverne øves i problemløsning, at kunne argumentere og analysere matematiske problemstillinger.

Der arbejdes hen imod en forståelse for at matematik har en afgørende rolle kulturelt, samfundsmæssigt og historisk.

Der undervises i mundtlig og skriftlig fremstilling. Herunder såvel problem som færdighedsregning.

Der arbejdes med problemstillinger der vedrører dagligliv, samfundsliv og naturforhold.

Eleverne skal kunne formulere sig matematisk såvel mundtligt som skriftligt i et klart og forståeligt sprog ved hjælp af matematikkens forskellige begreber og udtryk.

Arbejdet foregår såvel individuelt som i mindre grupper og som klasseundervisning.

Digitale hjælpemidler indgår som et væsentligt arbejdsredskab i faget.

Engelsk

Der undervises 3 lektioner om ugen samt 3 hele fredage á 5 lektioner. Hertil kommer to ekstra skriftlige terminsprøver.

Slutmål for faget engelsk efter 9. klassetrin

Kommunikative færdigheder

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forstå talt engelsk inden for forskellige genrer, herunder lyd- og billedmedier om en række udvalgte emner af personlig, kulturel og samfundsmæssig relevans
- forstå udvalgte regionale og sociale varianter af talt engelsk
- forstå skrevne tekster inden for forskellige genrer om en række udvalgte emner af personlig, kulturel og samfundsmæssig relevans
- udtrykke sig mundtligt med rimelig præcision, spontanitet og lethed i et sammenhængende sprog afpasset udvalgte genrer og situationer, herunder udtrykke personlige erfaringer, redegøre for informationer og hovedindholdet af udvalgte teksttyper og fremlægge et forberedt stofområde
- deltage i samtaler og diskussioner om udvalgte personlige, kulturelle og samfundsmæssige emner i et sprog afpasset situationen
- udtrykke sig skriftligt med rimelig præcision og i et sammenhængende sprog afpasset udvalgte genrer og situationer, herunder udtrykke personlige erfaringer, samt anvende informationer og viden inden for udvalgte genrer
- kommunikere mundtligt og skriftligt gennem digitale medier
- anvende engelsk som et internationalt kommunikationsmiddel.

Sprog og sprogbrug

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende et tilstrækkeligt og forholdsvis præcist ordforråd, herunder idiomatiske vendinger inden for udvalgte emneområder
- udtale engelsk på en måde, der nærmer sig en af de anerkendte indfødte udtalevarianter
- tale og skrive engelsk, således at centrale grammatiske regler følges
- stave og sætte tegn på engelsk så præcist, at kommunikationen lykkes
- anvende centrale regler for opbygning af tekster med struktur og sammenhæng inden for almindeligt forekommende genrer
- anvende centrale samtalemønstre
- afpasse udtryksformen i rimelig grad efter hensigt, modtager, situation og genre.

Sprogtilegnelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- vælge lytte- og læsestrategier ift. teksttype, situation og formål
- vælge kommunikationsstrategier, først og fremmest bruge omskrivninger, overbegreber og synonymmer
- vælge skrivestrategier, herunder anvende grundlæggende viden om skriveprocessens faser
- være bevidste om egne engelsksproglige styrker og svagheder og arbejde med disse
- udnytte de mange muligheder, der er for at anvende engelsk uden for skolen
- anvende viden om ligheder og forskelle mellem engelsk og andre sprog
- vælge arbejdsform, herunder praktiske og kreative arbejdsformer, ift. den foreliggende aktivitet eller opgave
- anvende fagets hjælpemidler, herunder ordbøger, it-baserede ordforrådsprogrammer, grammatiske oversigter og computerens stave- og grammatikkontrol hensigtsmæssigt
- udnytte medierne, herunder de elektroniske medier, i forbindelse med informationssøgning, kommunikation, videndeling og netværksdannelse
- anvende forskellige kilder på selvstændig og kritisk vis.

Kultur- og samfundsforhold

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende viden om dagligliv, levevilkår, værdier og normer hos forskellige befolkningsgrupper, primært i lande, hvor engelsk anvendes som modersmål og sekundært i lande, hvor engelsk anvendes som andetsprog
- anvende viden om kultur- og samfundsforhold i arbejdet med engelsk sprog, litteratur, sagprosa, lyd- og billedmedier samt it
- kunne drage sammenligninger mellem egen kultur og andre kulturer
- anvende viden om kultur- og samfundsforhold i kontakten med mennesker, der bruger engelsk som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel.

Indholdsplan.

Undervisningen i engelsk i 9. klasse er niveaudelt.

I engelskundervisningen indgår en uges sprogfagsprojekt(synopsuge) som findes beskrevet andetsteds på siden.

- grammatik og retstavning
- Sprogtilegnelse
- mundtlig kommunikation,
- læse- og lyttestrategier
- tekstarbejde
- informationssøgning,
- skriveprocesser
- ordbøger, grammatiske oversigter og andre hjælpemidler.
- Kultur- og samfundsforhold
- viden om levevilkår, værdier og normer i engelsktalende lande, historiske, geografiske og nutidige forhold
- perspektivering til egne kultur- og samfundsforhold
- anvende engelsk som et internationalt kommunikationsmiddel i og uden for skolen.

Vi lægger i undervisningen stor vægt på, at eleverne opnår de kommunikative færdigheder og det mod, der skal til for at kunne begå sig på et fremmedsprog og at de får et øget nuanceret brug af og bevidsthed om sproget.

Digitale hjælpemidler indgår som et væsentligt arbejdsredskab i faget.

Slutmål for faget engelsk efter 10. klassetrin

Kommunikative færdigheder

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forstå hovedindhold og specifik information af talt engelsk inden for forskellige genrer om en række udvalgte emner af personlig, kulturel og samfundsmæssig relevans
- forstå hovedindhold og specifik information af lyd- og billedmedier, der også omfatter udvalgte regionale og sociale varianter af engelsk talt i et autentisk tempo forstå skrevne tekster inden for forskellige genrer om en række udvalgte emner af personlig, kulturel og samfundsmæssig relevans

- udtrykke sig mundtligt med rimelig præcision lethed og spontanitet afpasset udvalgte genrer og situationer
- udtrykke personlige erfaringer, redegøre for informationer og fremlægge et forberedt stofområde
- deltage i samtaler og diskussioner om udvalgte personlige, kulturelle og samfundsmæssige emner i et sprog afpasset situationen også med flere indfødte sprogbrugere
- udtrykke sig skriftligt med rimelig præcision og i et sammenhængende sprog afpasset udvalgte genrer og situationer, herunder udtrykke personlige erfaringer, samt anvende informationer og viden inden for udvalgte genrer
- kommunikere mundtligt og skriftligt gennem digitale medier
- anvende engelsk som et internationalt kommunikationsmiddel.

Sprog og sprogbrug

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende et tilstrækkeligt og forholdsvis præcist ordforråd, herunder idiomatiske vendinger inden for udvalgte emneområder
- udtale engelsk på en måde, der nærmer sig en af de anerkendte indfødte udtalevarianter
- tale og skrive engelsk, således at centrale grammatiske regler følges
- stave og sætte tegn på engelsk så præcist, at kommunikationen lykkes
- anvende centrale regler for opbygning af tekster med struktur og sammenhæng inden for almindeligt forekommende genrer
- anvende centrale samtalemønstre
- afpasse udtryksformen i rimelig grad efter hensigt, modtager, situation og genre.

Sprogtilegnelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- vælge lytte- og læsestrategier ift. teksttype, situation og formål
- vælge kommunikationsstrategier, først og fremmest omskrivninger, overbegreber og synonymmer
- vælge skrivestrategier, herunder anvende grundlæggende viden om skriveprocessens faser
- være bevidste om egne engelsksproglige styrker og svagheder og arbejde med disse
- udnytte de mange muligheder, der er for at anvende engelsk uden for skolen
- anvende viden om ligheder og forskelle mellem engelsk og andre sprog
- vælge arbejdsform, herunder praktiske og kreative arbejdsformer, ift. den foreliggende aktivitet eller opgave
- anvende fagets hjælpemidler, herunder ordbøger, it-baserede ordforrådsprogrammer, grammatiske oversigter og computerens stave- og grammatikkontrol, hensigtsmæssigt
- udnytte medierne, herunder de elektroniskemedier, i forbindelse med informationssøgning, kommunikation, videndeling og netværksdannelse
- anvende forskellige kilder på selvstændig og kritisk vis.

Kultur- og samfundsforhold

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende viden om dagligliv, levevilkår, værdier og normer hos forskellige befolkningsgrupper, primært i lande, hvor engelsk anvendes som modersmål og sekundært i lande, hvor engelsk anvendes som andetsprog
- anvende viden om kultur- og samfundsforhold i arbejdet med engelsk sprog, litteratur, sagprosa, lyd- og billedmedier samt it
- kunne drage sammenligninger mellem egen kultur og andre kulturer samt kunne sætte denne viden i perspektiv
- anvende viden om kultur- og samfundsforhold i kontakten med mennesker, der bruger engelsk som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel.

Indholdsplan.

Undervisningen i engelsk i 10. klasse er niveaudelt.

I engelskundervisningen indgår en uges sprogfagsprojekt (synopsuge) som findes beskrevet andetsteds på siden.

- grammatik og retstavning
- Sprogtilegnelse
- mundtlig kommunikation,
- læse- og lyttestrategier
- tekstarbejde
- informationsøgning,
- skriveprocesser
- ordbøger, grammatiske oversigter og andre hjælpemidler.
- Kultur- og samfundsforhold
- viden om levevilkår, værdier og normer i engelsktalende lande, historiske, geografiske og nutidige forhold
- perspektivering til egne kultur- og samfundsforhold
- anvende engelsk som et internationalt kommunikationsmiddel i og uden for skolen.

Vi lægger i undervisningen stor vægt på, at eleverne opnår de kommunikative færdigheder og det mod, der skal til for at kunne begå sig på et fremmedsprog og at de får et øget nuanceret brug af og bevidsthed om sproget.

Digitale hjælpemidler indgår som et væsentligt arbejdsredskab i faget.

Fysik/kemi

Der undervises 2 lektioner ugentligt samt 1 hel fredag á 5 lektioner. i 9. klasse og 2 lektioner i 10. klasse. Hertil kommer en uges naturfagsprojekt som er beskrevet andetsteds på siden. Undervisningen foregår i skolens eget fysiklokale.

Slutmål for faget fysik/kemi efter 9. klassetrin

Fysikkens og kemiens verden

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- benytte fysiske og kemiske begreber og enkle modeller til at beskrive og forklare fænomener og hændelser
- kende til vigtige stoffer og materialer og deres egenskaber
- kende til vigtige stofkredsløb i naturen.

Udvikling i naturvidenskabelig erkendelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- beskrive udviklingen i forestillingen om grundstoffers og kemiske forbindelsers opbygning
- give eksempler på forskellige tiders forestillinger om universets opbygning og udvikling
- give eksempler på væsentlige træk ved den teknologiske udvikling
- kende til forskning, der har udvidet vores erkendelse.

Anvendelse af fysik og kemi i hverdag og samfund

- gøre rede for, diskutere og tage stilling til samfundets ressource- og energiforsyning
- beskrive og forklare eksempler på energiomsætninger
- beskrive og forklare eksempler på fremstilling af produkter samt vurdere produktionsprocessers belastning af miljøet
- beskrive hverdagslivets teknik og dens betydning for den enkelte og samfundet.

Arbejds måder og tankegange

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- identificere og formulere relevante spørgsmål, samt opstille enkle hypoteser
- planlægge, gennemføre og vurdere undersøgelser og eksperimenter med relevant udstyr
- anvende et hensigtsmæssigt fagsprog
- læse, forstå og vurdere informationer i faglige tekster
- formidle resultatet af arbejdet med fysiske, kemiske og tekniske problemstillinger
- anvende informationsteknologi i forbindelse med informationssøgning, dataopsamling, bearbejdning og formidling
- skelne mellem baggrund for og hensigt med forskellige digitale informationer.

Indholdsplan.

Undervisningen i fysik/kemi i 9. klasse er niveaudelt.

I fysikundervisningen indgår en uges naturfagsprojekt som findes beskrevet andetsteds på siden. Digitale hjælpemidler indgår som et væsentligt arbejdsredskab i faget.

10. klassetrin

Fysikkens og kemiens verden

I 10. klasse lægges der vægt på faglig fordybelse, overblik og på forståelse af større sammenhænge.

Aktuelle emner belyses på baggrund af viden om og erfaringer med brugen af fysiske og kemiske begreber til beskrivelse og forklaring af fænomener i naturen, i hverdagen, i samfundet og i teknikken.

Undervisningen omfatter især

- anvendelse af fysiske og kemiske begreber til at beskrive, forklare og forudsige fænomener
- benyttelse af enkle modeller til at beskrive fænomener og sammenhænge

- beskrivelse af udvalgte stofegenskaber og stofomdannelse ved forskellige forbindelser mellem atomer
- brug af kemiske stoffer eller materialer på et udvalgt område
- analyse af menneskeskabte indgreb i udvalgte stoffers kredsløb.

Udvikling i naturvidenskabelig erkendelse

Arbejdet i undervisningen med eksempler på, hvordan erkendelsen inden for naturvidenskaberne skabes og udvikles i et samspil med den øvrige kultur, udviser nu en større kompleksitet end i 9. klasse.

Undervisningen omfatter især

- den atomare beskrivelse af grundstoffer og kemiske forbindelser
- nogle af nutidens forestillinger om universets opbygning og udvikling
- eksempler på, at udviklingen i videnskabsfagene fysik og kemi og den kulturelle udvikling er indbyrdes afhængige
- eksempler på, at behovet for teknologi har fremmet en udvikling af praktisk og teoretisk viden
- indsigt i, at udvikling af ny viden kan give uforudsete muligheder.

Anvendelse af fysik og kemi i hverdag og samfund

Elevernes forståelse af begreberne energi, ressourcer, produktion og miljø samt anvendelsen af teknik i hverdagen er også i 3. forløb et udgangspunkt for undervisningen.

Eleverne skal have mulighed for at foretage valg og træffe beslutninger om naturfaglige emner og problemstillinger. Dette opnås bl.a. gennem forståelse og behandling af miljø-, energi- eller sundhedsproblemer ud fra en fysisk og kemisk synsvinkel.

Undervisningen omfatter især

- eksempler på overførsel af energi med brug af begreber som virkningsgrad og energikvalitet
- arbejde med energiplaner, blandt andet med brug af begreber som virkningsgrad, energikvalitet og bæredygtig udvikling
- udvalgte ressourcers vej gennem produktionssystemet
- udvalgte detaljer i en eller flere produktionsvirksomheder
- indsigt i handlemuligheder i forhold til forskellige produktionsprocessers påvirkning af miljøet
- at kunne sammenligne og argumentere for fordele og ulemper ved forskellige produktionsprocesser ud fra blandt andet ressource- og energiforbrug, effektivitet samt det fysiske arbejdsmiljø.

Arbejds måder og tankegange

Eleverne skal udvikle brugen af redskaber og metoder.

De skal selv formulere og gennemføre egne projekter, der inddrager fagets praktiske og teoretiske dimensioner.

Eleverne skal på denne baggrund kunne belyse fysikkens og kemiens samfundsmæssige og kulturelle betydning.

Eleverne arbejder med at

- formulere enkle problemstillinger, opstille hypoteser, efterprøve antagelser og vurdere resultater
- vælge og benytte hensigtsmæssige instrumenter og laboratorieudstyr
- benytte fysisk og kemisk viden, opnået ved teoretisk og praktisk arbejde
- vælge udstyr, redskaber og hjælpemidler, der passer til opgaven

- formidle resultater af arbejde med fysiske, kemiske eller tekniske problemstillinger.

Indholdsplan

Undervisningen i fysik/kemi i 10. klasse er niveaudelt.

I fysikundervisningen indgår en uges naturfagsprojekt som findes beskrevet andetsteds på siden. Digitale hjælpemidler indgår som et væsentligt arbejdsredskab i faget.

Kulturfag (samfundsfag, historie og kristendom)

Der undervises 2 ugentlige lektioner i 9. klasse samt 5 hele fredage á 5 lektioner. 3 ugentlige lektioner samt 5 hele fredage á 5 lektioner i 10. klasse

Sang- og fortælle timer indgår i kulturfag. Hertil kommer en uges kulturfagsprojekt som findes beskrevet andetsteds på siden.

Slutmål efter 9. klassetrin for faget kristendomskundskab

Livsfilosofi og etik

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- reflektere over grundlæggende tilværelsesspørgsmål og diskutere den religiøse dimension og dens betydning for menneskers livsforståelse på baggrund af bibelske fortællinger, kristendommen før og nu samt ikkekristne religioner og livsopfattelser
- vurdere etiske principper og moralsk praksis i kristendommen, samt i ikke-kristne religioner og livsopfattelser herunder menneskets forhold til naturen
- udtrykke sammenhænge mellem forskellige værdigrundlag og tilhørende tydning af tilværelsen i kristendommen, samt i ikke-kristne religioner og livsopfattelser.

Bibelske fortællinger

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- udtrykke viden om centrale fortællinger fra Det Gamle og Nye Testamente og kunne tolke dem i et nutidigt og historisk perspektiv
- forholde sig til de bibelske fortællingers tydning af grundlæggende tilværelsesspørgsmål
- give eksempler på de bibelske fortællingers betydning i sprog, kunst og samfund.

Kristendommen og dens forskellige udtryk i historisk og nutidig sammenhæng

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forholde sig til, hvad kristendom er og gengive hovedtrækkene i kristendommens historie, herunder folkekirkens betydning i Danmark
- forholde sig til kristne grundbegreber som grundlag for vurdering af værdier og tolkning af tilværelsen
- formulere sig om brug og betydning af kristne symboler og ritualer samt synge og tolke salmer og sange.

Ikke-kristne religioner og andre livsopfattelser

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- gengive udvalgte træk ved nogle af de store verdensreligioner og livsopfattelser, herunder deres oprindelse, historie og nutidige fremtrædelsesformer samt reflektere over relationen mellem religion og samfund
- forholde sig til udvalgte grundbegreber inden for forskellige religioner og livsopfattelser som grundlag for vurdering af værdier og tolkning af tilværelsen
- forholde sig til udvalgte symbolers og ritualers betydning for menneskers liv.

Slutmål for faget historie efter 9. klassetrin

Udviklings- og sammenhængsforståelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- gøre rede for begivenheder og argumentere for sammenhænge fra dansk historie og sætte disse i relation til omverdenens historie
- forklare forskellige måder at organisere et samfund på og underbygge med lokale, nationale, nordiske og globale eksempler
- gøre rede for og drøfte sammenhænge mellem produktion, forbrug og ressourcer i forskellige historiske perioder
- forholde sig til eksempler på kulturmøder og kultursammenstød i dansk, europæisk og global sammenhæng.

Kronologisk overblik

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- gøre rede for almindelige betegnelser for tidsepoker og placere dem kronologisk
- karakterisere sammenhænge mellem historiske begivenheder og den tid, som de foregår i
- indgå i diskussion om forandringer i forskellige perioders opfattelser af magt og ret, herunder regulering af forholdet mellem den enkelte og fællesskabet.

Fortolkning og formidling

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- analysere eksempler på brug af historie fra alle perioder
- definere almindeligt brugte historiske begreber og anvende kildekritik
- indkredse historiske emner og temaer og indgå i dialog herom
- formulere relevante spørgsmål til emner og temaer og begrunde mulige løsningsforslag
- søge oplysninger i forskellige fremstillinger og ved hjælp af historiske begreber og metoder og at bearbejde disse oplysninger
- vurdere troværdighed af forskellige fremstillinger, som gives af fortiden
- udforme historiske fortællinger, der tolker dele af historiens udviklingsforløb.

Slutmål efter 9. klassetrin for faget samfundsfag

Politik, Magt, beslutningsprocesser og demokrati

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- redegøre for forskellige opfattelser af demokratiet som politisk idé og styreform

- redegøre for hovedtræk i det danske politiske system og dets historie, for parlamentarisme og for samspillet mellem de politiske beslutningsprocesser i EU og Danmark
- give eksempler på, hvordan forskellige former for magt og ressourcer har indflydelse på politisk deltagelse og politiske beslutningsprocesser lokalt, nationalt og globalt
- anvende viden om forskellige politiske aktørers synspunkter og interesser til at forstå og forklare politiske udsagn i den offentlige debat
- se sammenhænge mellem politiske synspunkter og økonomiske, sociale og kulturelle placeringer og interesser
- reflektere over Danmarks deltagelse i det europæiske samarbejde i EU i et demokratisk perspektiv
- reflektere over mediernes rolle som selvstændige udtryk i den politiske proces
- reflektere over retsstatens betydning for demokratiet
- reflektere over betydningen af egne og andres rettigheder og pligter i et demokratisk samfund.

Økonomi. Produktion, arbejde og forbrug

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- redegøre for hovedtræk i udviklingen i dansk erhvervs- og produktionsstruktur, herunder centrale aktører på arbejdsmarkedet og deres interesser
- redegøre for det økonomiske kredsløb og markedsmekanismen
- redegøre for dansk blandingsøkonomi i en økonomisk globalisering
- redegøre for centrale velfærdsprincipper og typer af velfærdsstater
- redegøre for bæredygtig udvikling set i lyset af økonomisk vækst og miljø
- forstå og forklare udsagn om økonomi set i forhold til forskellige aktørers interesser og ideologier
- reflektere over økonomiens betydning for det danske velfærdssamfund
- reflektere over den økonomiske udviklings betydning for naturgrundlaget
- diskutere mulige handlinger i relation til virkninger af økonomiens globalisering.

Sociale og kulturelle forhold. Socialisering, kultur og identitet

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- gøre rede for væsentlige sociale institutioner, grupper og fællesskaber i det moderne samfund
- give eksempler på, hvordan sociale normer, holdninger og adfærdsformer karakteriserer forskellige sociale grupper og giver anledning til konflikter imellem dem
- forklare, hvordan institutioner for uddannelse og kultur bidrager til socialisering og medborgerskab
- give samfundsmæssige forklaringer på udviklingen af sociale grupper og gruppeidentiteter
- reflektere over betydningen af egne og andres stereotype opfattelser af forskellige grupper
- vurdere sociale og kulturelle forskelles betydning for den globale sameksistens.

Færdigheder på tværs af de tre områder

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- fremskaffe og anvende statistik og anden empiri i behandlingen af samfundsmæssige problemstillinger, blandt andet gennem egne observationer og spørgemetoder
- indgå sagligt i en demokratisk debat om samfundsmæssige problemstillinger og løsningsmuligheder.

Indholdsplan kulturfag 9.- og 10. klasse.

I kulturfagsundervisningen indgår en uges kulturfagsprojekt som findes beskrevet andetsteds på siden.

Digitale hjælpemidler indgår som et væsentligt arbejdsredskab i faget.

På Faarevejle efterskole har kulturfag en central placering.

Det ligger os på sinde at eleverne får forståelse for vort samfunds grundlæggende værdier og opbygning, samt de historiske og religiøse rammer vi indgår i. Formålet med faget er at et ønske om, at integrere de tre fag i en helhed og dermed fremme elevernes evne til at se sociale, kulturelle og religiøse sammenhænge.

Kulturfag samler fagene Samfundsfag, Historie og Kristendom i et fag. Fagene er vægtet med 50% Samfundsfag, 25% Historie og 25% Kristendom.

Af vort værdigrundlag fremgår det, at skolen vægter disse områder:

3. Skolen skal fremme den enkelte elevs viden om og forståelse for egne og andres kulturelle, menneskelige og sociale forudsætninger til støtte for en alsidig udvikling og medmenneskelige hensyn, empati.

6. Det er skolens opgave at forberede den enkelte elev på medbestemmelse og medansvar. Demokratisk tankegang, international forståelse og indsigt i menneskets samspil med naturen skal tilgodeses.

Samtidig er disse fag en naturlig del af hverdagen på en Grundtvig/Koldsk skole. I vore fortælle- og sangtimer er historiske, samfundsmæssige og kristne/religiøse emner vægtet højt.

Undervisningen fører til prøve i samfundsfag. Der tilbydes ikke prøve i kristendom og historie.

Tysk

Der undervises 4 lektioner ugentligt i såvel 9.- som 10. klasse

Slutmål for faget tysk efter 9. klassetrin

Kommunikative færdigheder

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forstå hovedindholdet og væsentlige detaljer af talt tysk om centrale og nære emner
- læse og forstå hovedindholdet og væsentlige detaljer i forskellige typer skrevet tekst inden for centrale og nære emner
- deltage i samtale om centrale og nære emner

- redegøre for hovedindholdet og væsentlige detaljer i forbindelse med centrale og nære emner på baggrund af forskellige typer tekst, lyd og billeder og personlige erfaringer
- udtrykke sig skriftligt i et forståeligt og sammenhængende sprog om centrale og nære emner.

Sprog og sprogbrug

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- udtrykke sig med en udtale og intonation, der gør sproget klart og forståeligt
- udtrykke sig med et grundlæggende ordforråd inden for centrale og nære emner
- anvende ofte forekommende faste vendinger og kulturbundne udtryk
- anvende relevante lytte- og læsestrategier
- anvende relevante kommunikative strategier i forbindelse med samtale og redegørelse
- anvende grundlæggende sprogbrugs- og retstavningsregler, så kommunikationen lykkes.

Sprogtilegnelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- vide, hvordan man bedst tilegner sig tysk
- udnytte viden om ligheder mellem tysk og andre sprog
- vælge relevante lytte- og læsestrategier
- vælge relevante kommunikationsstrategier
- udnytte de muligheder, der er for at anvende tysk i og uden for skolen, heriblandt ved hjælp af internettet
- anvende it og mediers muligheder i forbindelse med tekstproduktion, kommunikation, informationssøgning og i forbindelse med netværk
- uddrage og anvende informationer af forskellige typer tekster
- vælge praktisk-musiske udtryksformer, herunder it-baserede udtryksformer, der understøtter det sproglige udtryk
- vælge relevante skrivestrategier, herunder anvendelse af viden om skriveprocessens faser
- anvende ordbøger, grammatiske oversigter, stave- og grammatikkontrol.

Kultur- og samfundsforhold

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende grundlæggende viden om geografi og historie og om levevilkår, værdier og normer i tysktalende lande
- drage sammenligninger mellem tysksprogede kulturer og egen kultur
- anvende tysk som kommunikationsmiddel i mødet med tysktalende
- vise forståelse for andres levevis og deres kulturer.

Indholdsplan

Undervisningen i tysk 9. klasse er niveaudelt.

I tyskundervisningen indgår en uges sprogfagsprojekt(synopsuge) som findes beskrevet andetsteds på siden.

Digitale hjælpemidler indgår som et væsentligt arbejdsredskab i faget.

Vi lægger i undervisningen stor vægt på, at eleverne opnår de kommunikative færdigheder og det mod, der skal til for at kunne begå sig på et fremmedsprog og at de får et øget nuanceret brug af og bevidsthed om sproget.

Slutmål for faget tysk 10. Klasse

Kommunikative færdigheder

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forstå hovedindholdet og væsentlige detaljer af talt tysk om kendte emner
- læse og forstå hovedindholdet og væsentlige detaljer af forskellige typer tekster
- deltage i samtaler om kendte emner
- fremlægge et forberedt emne og redegøre for, kommentere og udtrykke synspunkter
- udtrykke sig skriftligt i et forståeligt og sammenhængende sprog om kendte emner.

Sprog og sprogbrug

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- udtrykke sig med en udtale og intonation, der gør sproget klart og forståeligt
- udtrykke sig med et centralt ordforråd inden for kendte emner
- anvende ofte forekommende faste vendinger og kulturbundne udtryk
- anvende relevante lytte- og læsestrategier
- anvende relevante kommunikative strategier i forbindelse med samtale og redegørelse
- anvende grundlæggende sprogbrugs- og retskrivningsregler, så kommunikationen lykkes.

Sprogtilegnelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- vide, hvordan man bedst tilegner sig tysk
- udnytte deres viden om ligheder mellem tysk og andre sprog
- udnytte deres viden om lytte- og læsestrategier og om kommunikative strategier
- udnytte de muligheder, der er, for at anvende tysk i og uden for skolen, heriblandt ved hjælp af internettet
- anvende it og mediers muligheder i forbindelse med tekstproduktion, kommunikation, informationssøgning og i forbindelse med netværk
- uddrage og anvende informationer af forskellige typer tekster
- vælge praktisk-musiske udtryksformer, herunder it-baserede udtryksformer, der understøtter det sproglige udtryk
- vælge relevante skrivestrategier, herunder anvende viden om skriveprocessens faser.
- anvende ordbøger, grammatiske oversigter samt stave- og grammatikkontrol

Kultur- og samfundsforhold

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende grundlæggende viden om geografi og historie og om levevilkår, værdier og normer i tysktalende lande
- sammenligne og perspektivere til egen kultur inden for kendte emner

- anvende tysk som kommunikationsmiddel, fx i internationale projekter og i mødet med tysktalende i og uden for skolen
- vise forståelse for andres levevis og deres kulturer.

Sprogtilegnelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- vide, hvordan man bedst tilegner sig tysk
- udnytte deres viden om ligheder mellem tysk og andre sprog
- udnytte deres viden om lytte- og læsestrategier og om kommunikative strategier
- udnytte de muligheder, der er for at anvende tysk i og uden for skolen, heriblandt ved hjælp af internettet
- anvende it og mediers muligheder i forbindelse med tekstproduktion, kommunikation, informationsøgning og i forbindelse med netværk
- uddrage og anvende informationer af forskellige typer tekster
- vælge praktisk-musiske udtryksformer, herunder it-baserede udtryksformer, der understøtter det sproglige udtryk
- vælge relevante skrivestrategier, herunder anvende viden om skriveprocessens faser
- anvende ordbøger, grammatiske oversigter samt stave- og grammatikkontrol.

Kultur- og samfundsforhold

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende grundlæggende viden om geografi og historie og om levevilkår, værdier og normer i tysktalende lande
- sammenligne og perspektivere til egen kultur inden for kendte emner
- anvende tysk som kommunikationsmiddel, fx i internationale projekter og i mødet med tysktalende i og uden for skolen
- vise forståelse for andres levevis og deres kulturer.

Indholdsplan

Undervisningen i tysk 10. klasse er niveaudelt.

I tyskundervisningen indgår en uges sprogfagsprojekt(synopsuge) som findes beskrevet andetsteds på siden.

Digitale hjælpemidler indgår som et væsentligt arbejdsredskab i faget.

Vi lægger i undervisningen stor vægt på, at eleverne opnår de kommunikative færdigheder og det mod, der skal til for at kunne begå sig på et fremmedsprog og at de får et øget nuanceret brug af og bevidsthed om sproget.

Fransk

Der undervises i fransk 4 lektioner om ugen på 9. classes niveau. 10. classes elever tilbydes faget på 9. classes niveau.

Slutmål for faget fransk efter 9. klassetrin

Kommunikative færdigheder

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forstå hovedindholdet og væsentlige detaljer af talt fransk om centrale og nære emner
- forstå hovedindholdet og væsentlige detaljer i forskellige typer skrevet tekst inden for centrale og nære emner
- deltage i samtale om centrale og nære emner
- redegøre for hovedindholdet og væsentlige detaljer i forbindelse med centrale og nære emner på baggrund af forskellige typer tekst, lyd og billeder og personlige erfaringer
- udtrykke sig skriftligt i et forståeligt og sammenhængende sprog om centrale og nære emner.

Sprog og sprogbrug

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- udtrykke sig med en udtale og intonation, der gør sproget klart og forståeligt
- udtrykke sig med et grundlæggende ordforråd inden for centrale og nære emner
- anvende ofte forekommende faste vendinger og kulturbundne udtryk
- anvende relevante lytte- og læsestrategier
- anvende relevante kommunikative strategier i forbindelse med samtale og redegørelse
- anvende et grundlæggende kendskab til fransk sætningsopbygning
- anvende grundlæggende sprogbrugs- og retstavningsregler, så kommunikationen lykkes.

Sprogtilegnelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- vide, hvordan man bedst tilegner sig fransk
- udnytte viden om ligheder mellem fransk og andre sprog
- vælge relevante lytte- og læsestrategier
- vælge relevante kommunikationsstrategier
- udnytte de muligheder, der er for at anvende fransk i og uden for skolen, heriblandt ved hjælp af internettet
- anvende it og mediers muligheder i forbindelse med tekstproduktion, kommunikation, informationsøgning og i forbindelse med netværk
- uddrage og anvende informationer af forskellige typer tekster
- vælge praktisk-musiske udtryksformer, herunder it-baserede udtryksformer, der understøtter det sproglige udtryk
- vælge relevante skrivestrategier, herunder anvendelse af viden om skriveprocessens faser
- anvende ordbøger, grammatiske oversigter, stave- og grammatikkontrol.

Kultur- og samfundsforhold

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende grundlæggende viden om geografi og historie og om levevilkår, værdier og normer i fransktalende lande
- drage sammenligninger mellem fransksprogede kulturer og egen kultur
- anvende fransk som kommunikationsmiddel i mødet med fransktalende
- vise forståelse for andres levevis og deres kulturer.

Indholdsplan

Vi lægger i undervisningen stor vægt på, at eleverne opnår de kommunikative færdigheder og det mod, der skal til for at kunne begå sig på et fremmedsprog og at de får et øget nuanceret brug af og bevidsthed om sproget.

Digitale hjælpemidler indgår som et væsentligt arbejdsredskab i faget.

Biologi

Der undervises i biologi i 9. klasse en lektion om ugen.

Slutmål for faget biologi efter 9. klassesettrin

De levende organismer og deres omgivende natur

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- kende og beskrive udvalgte organismer, deres systematiske tilhørsforhold, livsytringer og tilpasninger til forskellige livsbetingelser
- kende til opbygning og omsætning af organisk stof, stofkredsløb og energistrømme
- kende karakteristiske danske og udenlandske økosystemer
- redegøre for grundlæggende forhold i arvelighed, evolution og artsdannelse.

Miljø og sundhed

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- beskrive og forklare væsentlige kropsfunktioner
- kende forskellige faktorer, der påvirker menneskets sundhed
- beskrive menneskers anvendelse af naturgrundlaget samt inddrage perspektiver for bæredygtig udvikling
- forholde sig til aktuelle miljøproblemer og deres betydning for menneskets sundhed og den omgivende natur.

Biologiens anvendelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- undersøge og forklare almene biologiske processer i fødevareproduktionen
- vurdere forskellige interesser knyttet til syn på og anvendelse af dyr
- forklare vigtige principper for naturpleje og naturgenopretning
- forholde sig til bioteknologiers anvendelse og betydning for den enkelte, samfundet og naturen.

Arbejds måder og tankegange

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- identificere og formulere relevante problemstillinger samt opstille hypoteser
- planlægge, gennemføre og vurdere undersøgelser og eksperimenter i naturen og laboratoriet
- læse, forstå og vurdere informationer i faglige tekster

- anvende informationsteknologi i forbindelse med informationsøgning, dataopsamling, bearbejdning og formidling
- kende eksempler på biologisk forskning, der har udvidet menneskets erkendelse
- anvende et hensigtsmæssigt fagsprog
- formidle resultatet af arbejdet med biologiske problemstillinger
- skelne mellem baggrund for og hensigt med forskellige digitale informationer.
- Digitale hjælpemidler indgår som et væsentligt arbejdsredskab i faget.

Geografi

Slutmål for faget geografi efter 9. klassetrin

Der undervises i geografi i 9. klasse en lektion om ugen.

Regionale og globale mønstre

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- give eksempler på naturgeografiske mønstre, kredsløb og sammenhænge på regionalt og globalt plan
- beskrive den globale befolknings- og storbyfordeling
- give eksempler på regionale og globale mønstre i forbindelse med økonomi, produktion, ressourceforbrug, bæredygtighed, miljø og forurening.

Naturgrundlaget og dets udnyttelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- beskrive det indre og ydre geologiske kredsløb
- beskrive vigtige forhold ved vejr, klima og klimaforandringer på Jorden
- beskrive, hvordan is, vand og vind kan forme landskaber
- beskrive og forklare sammenhængen mellem landskab, klima, jordbund og vand som grundlag for levevilkår i verdens forskellige egne
- give eksempler på menneskets udnyttelse af naturgrundlaget set i sammenhæng med bæredygtighed.

Kultur og levevilkår

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- kende vigtige navne som holdepunkt for et nationalt og globalt overblik
- beskrive og forklare vigtige forhold, der påvirker befolknings- og byudvikling med udgangspunkt i danske forhold
- beskrive og forholde sig til menneskers levevilkår i eget og andre samfund
- kende til de interkulturelle og mellem menneskelige relationer
- vurdere de miljømæssige konsekvenser af samfundenes udnyttelse af naturgrundlaget
- give eksempler på globalisering, årsager hertil og konsekvenser heraf
- give eksempler på årsager til internationale konflikter begrundet i geografiske forhold.

Arbejds måder og tankegange

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- undersøge regioner, globale mønstre og problemstillinger samt samspillet mellem disse ved hjælp af geografiske kilder og hjælpemidler
- anvende globus, kort – herunder digitale kort og satellitbilleder – samt elektroniske data som et arbejdsredskab til at skabe overblik og sammenhæng
- foretage undersøgelser, målinger og registreringer på grundlag af egne iagttagelser og oplevelser i natur- og kulturlandskabet
- læse, forstå og vurdere informationer i faglige tekster
- anvende informationsteknologi i forbindelse med informationssøgning, undersøgelser, registrering, bearbejdning og fremlæggelse
- anvende et hensigtsmæssigt geografisk fagsprog
- skelne mellem baggrund for og hensigt med forskellige digitale informationer.

Indholdsplan

Skoleåret opdeles således, at der undervises i naturgeografi i efteråret og kulturgeografi i foråret. Eleverne præsenteres for alle de naturgeografiske begreber, dels ved egen videnstilegnelse via Internettet, kort, atlas ud fra principperne i Cooperative learning, dels ved klasseundervisning. Metrologiske grundbegreber relateret til klima og vejr, klodens opbygning og de geologiske mekanismer, vand og is, kredsløb samt klimaforandringer, er nogle af de elementer der foldes ud i den naturgeografiske undervisning.

Efter nytår sættes den naturgeografiske viden eleverne har tilegnet sig, ind i en større ramme der også rummer kulturgeografien.

Alle de grundlæggende kulturgeografiske begreber som demografi, infrastruktur, globalisering, urbanisering, byplanlægning, segregation, gennemgås.

Digitale hjælpemidler indgår som et væsentligt arbejdsredskab i faget.

Spansk som frivilligt valgfag

Der undervises i spansk på begynderniveau to lektioner om ugen.

Formålet med undervisningen i spansk er, at eleverne stifter bekendtskab med det spanske sprog i både talt og skrevet form, således at de tilegner sig et grundlag for at kunne klare sig i hverdagssituationer. Gennem undervisningen skal eleverne desuden opnå indblik i dele af de spånsktalende landes kultur, historie og samfundsforhold. Faget skal ses som et forberedende fag til de gymnasiale uddannelser, og målet er i høj grad, at give eleverne lyst til at beskæftige sig yderligere med de spånsktalende lande og deres sprog.

Digitale hjælpemidler indgår som et væsentligt arbejdsredskab i faget.

De centrale emner i undervisningen er sprogfærdighed og viden om samfunds- og kulturforhold i spånsktalende lande. På baggrund af disse to hovedemner, arbejdes der med:

- Kommunikative færdigheder: Lyttefærdighed, mundtlig og skriftlig sprogfærdighed, læsning, forståelse og gengivelse af forskellige typer tekster/medier, skrivning af kortere sammenhængende tekster.
- Sprog og sprogbrug: Eleverne tilegner sig via grammatikundervisning et grundlæggende indtryk af og kendskab til sprogets opbygning.

- Sprogtilegnelse: Udvikling af elevernes læse- og lyttestrategier samt deres evner til at bruge ordbøger og grammatiske oversigter.
- Kultur- og samfundsforhold: Forbedre elevernes viden om levevilkår, værdier og normer, historie, geografi og samfundsforhold i Spanien, evt. også i latinamerikanske lande.

Linjefag

Linjefagene har som formål at skabe fordybelse for den enkelte elev i et interesseområde. Linjefagene vælges før skolestart og for hele året. Der er afsat en linjeuge i foråret.

Fodbold Dreng

Der undervises 4 lektioner ugentligt. Hertil kommer stævner og turneringer.

Fodbold Piger

Der undervises 4 lektioner ugentligt. Hertil kommer stævner og turneringer.

Hvis du er interesseret i fodbold og kan svare ja til følgende punkter, så er du godt på vej til at kunne trække i skolens flotte spilledragt.

- Jeg har lyst til at spille på et hold, hvor kammeratskab er det vigtigste.
- Jeg er motiveret for at forbedre mig fysisk, teknisk og taktisk.
- Jeg vil deltage engageret i træning og kamp.
- Jeg er positiv og fair overfor medspillere, modspillere og dommer.

Vi deltager med drenge- såvel som pigehold i ISF-cup, Efterskolernes turnering, Odsherred cup, Ubby cup og SM indendørs samt trænings- og venskabskampe.

Der trænes 4 lektioner om ugen og faget kan sagtens kombineres med andre valg- og linjefag. I træningen indgår alle spillets grundlæggende discipliner som opvarmning, sparketeknik, finter, vendinger, 1.berøringer, målmændsspil, spillesystemer, standardsituationer m.v.

Vi har på skolen en træningsbane med tilhørende idrætshal og adgang til den lokale fodboldklubs faciliteter. Der er mulighed for sideløbende at spille i den lokale klub.

Det er vigtigt, at du møder i god fysisk form, med masser af godt humør og gåpåmod.

Vi ligger stor vægt på, at du udviser god opførsel, både på og udenfor banen.

Viking

Der undervises 4 lektioner ugentligt. Hertil kommer adskillige ture ud af huset.

Viking er et outdoor adventure-tilbud til dig, der har lyst til at udvikle og træne dig selv både fysisk og mentalt.

Vi tilbyder certificeret træklatringsundervisning, hvor du selv kan uddannes dig til træklatringsinstruktør. Derudover veksler vi mellem træning af samarbejdsøvelser, løb i forskellige afskygninger, survival-skills, crossfit, orientering og adventure-løb og lader os i løbet af året inspirere af vejr, vind og gode idéer. På den måde udnytter vi hele tiden den brede vifte af aktiviteter, naturen tilbyder. Øvrige aktiviteter kan for eksempel være mountainbike, skydning, klatring og kanosejls, som både træner din fysik, din koncentration og dit kendskab til naturen.

Til foråret deltager alle vikinger i efterskolernes 24-timers Challenger-løb. Her skal vi ud og kæmpe mod andre efterskoler i bla.: løb, cykelløb, øksekast, bueskydning, orienteringsløb, lejr-etablering og meget meget mere. Løbet er både super sjovt og fysisk hårdt og krævende, så vi arbejder på, at alle har en god grundform, når vi tager af sted.

Et hovedmål med faget er, at du kommer i god form såvel fysisk som mentalt. Det betyder også, at der er plads til dig, der ikke er i form - endnu. Du skal bare have lyst til det sammen med os. Som viking på vores efterskole har vi altså naturen som vores legeplads, hvor vi udfordres mod fysisk og mental robusthed, træner, leger, udfordrer, samarbejder og har det sjovt, mens vi skubber til vores grænser. Vi går op i at fejre vores fælles sejre, så alle oplever at komme i mål.

Vægklatring

Vi benytter bla. Holbæk klatreklubs faciliteter, når vi til efteråret starter vægklatring. Det stiller store krav til dig som aktiv deltager, ikke mindst når du skal sikre din kammerat, så hun ikke falder ned. Der er naturligvis sikkerhed i højsædet med en erfaren vægklatreinstruktør tilstede.

Challenger

Til foråret deltager FFE friluftsliv 24 timers challenger, her skal vi ud og kæmpe mod andre efterskoler i bla.: , øksekast, bueskydning, lerdueskydning, løb, cykelløb, orienteringsløb, lejretablering, mad over bål og meget meget mere. Det er sjovt, men også fysisk hårdt og krævende, så du skal være i god form når vi tager af sted.

Teater/Performance

Der undervises 4 lektioner ugentligt. Hertil kommer interne arrangementer som musicals, samt teaterture ud af huset.

Har du lyst til at kaste dig ud i dramaets og magiens verden, og sammen med andre skabe store og små forestillinger?

Så er teaterlinjen noget for dig.

Tryghed og tillid er nøgleord og forudsætning for at turde stå frem på scenen. Sammen udforsker vi teaterverdenens mange ansigter.

Vi starter op med tillids- og improvisations øvelser, så der skabes tryghed og tillid.

Derud over arbejder vi med mime, statusarbejde, teatersport og fysiskteater, musikimprovisation. Vi arbejder med at opbygge en karakter, laver sminkekursus og tager til byen for at afprøve rollerne.

Nogle af de færdige resultater er vores forskellige teatersports optrin, juleforestillingen, og vores store musical for hele skolen.

Musicalen skaber vi helt fra bunden med både musik og historie.

Teaterholdet arbejder med projektet 3 måneder og den sidste uge er hele skolen med.

Teaterholdet har de bærende roller i musicalen.

Vi improviserer alle scenerne frem, laver danse, rap og kostumer og musik og tekster.

En stor og fantastisk proces!

Udover at lave teater, skal vi selvfølgelig også ud og se flere forskellige teaterforestillinger i løbet af året.

En af de store oplevelser er vores 3 dages tur til Børne- og ungdoms teaterfestivalen. Her har vi over 150 forestillinger at vælge imellem.

Med alle de oplevelser, får vi bygget et godt og tæt sammenhold op på dramaholdet.

Film og nyhedsproduktion

Faget er skemalagt med 4+2 lektioner pr. almindelig skoleuge. Hertil kommer ture ud af huset.

Vi vil arbejde med den korte film, dokumentarfilmen og musikvideoen.

Bevægelsen fra ide til den færdige film.

På filmlinjen vil der blive arbejdet målrettet med de 6 nedenfor beskrevne trin, i god tone og hen imod et godt produkt.

- Vi skal analysere de professionelle filmfolks arbejde.
- Få gode ideer til vores egne film.
- Arbejde med timeline, manuskript og storyboard.
- Sætte lys, optage lyd og køre kamera.
- Være instruktør og spille skuespil.
- Klippe og redigerer.

Journalistik

Som holddeltager skal du:

- Finde en målgruppe
- Finde indhold
- Researche indhold
- (Optage) og redigerer
- Hele tiden være opmærksom på kvalitet, dit formål og din målgruppe.
- Lære håndtering af forskellige redigeringsmuligheder.
- Beskrive hændelser på skolen og hændelser i relation til skolen
- Sammenfatte korte artikler til FFE' skole-netavis og til Facebook

Der vil blive arbejdet med godt digitalt udstyr på et højt efterskoleniveau og vi vil skabe film i en god og kammeratlig atmosfære.

Digitale hjælpemidler indgår som et væsentligt arbejdsredskab i faget.

Musik

Der undervises 5 lektioner ugentligt. Hertil kommer interne og eksterne arrangementer.

Generelt om musikundervisningen:

Som musikelev på FFE undervises du i rytmisk musik og du kan vælge musik uanset om du er begynder, lidt øvet, meget øvet eller enormt god. Det vigtigste er, at du er engageret, har lyst til at lære og mod på at få udvidet dit kendskab til musik. Det meste af undervisningen er niveaudelt, således at alle kommer til at spille sammen med nogenlunde "ligesindede".

Du kan som musikelev på FFE vælge følgende fag:

Sammenspil

Rytmik/Teori

Kor

Vælger du musik som **linjefag**, undervises du ugentligt i **4 timer Sammenspil** samt **1 time**

Rytmik/Teori. Herudover kan du vælge kor.

Vælger du musik som **valg**fag, undervises du ugentligt i **2 timer Sammenspil**. Herudover kan du vælge Rytmik/Teori og/eller kor

Sammenspil

På sammenspilsholdene spiller vi det musik vi synes er spændende og lærerigt. Holdene er niveaudelt, og der er mellem 7 og 9 elever på hvert hold. Holdets musiklærer bryder en gang imellem holdundervisningen op og underviser i stedet eleverne individuelt eller i meget små grupper, alt afhængigt af hvad der er mest hensigtsmæssigt. Sammenspilsholdene optræder i løbet af året både på og uden for skolen.

Rytmik/Teori

Her arbejder vi med rytmer lavet på alle mulige måder. Vi klapper, tramper og slår os til bedre færdigheder i det musiske grundelement - Rytmik. Ca. hver anden gang arbejder vi med musik på det teoretiske plan. Vi lærer at forstå nodesystemet, aflytte musik og skrive noder.

Kor

I koret arbejder vi med korarrangementer med 2-4 stemmer. Man behøver ikke være øvet sanger for at deltage. Kan du lide at synge, og kan du lide samværet ved at synge sammen med mange andre, så er koret lige noget for dig.

Faciliteter/Studie

På skolen har vi musiklokaler beregnet til sammenspil. Desuden har vi et **digitalt lydstudie**, som vi bruger til indspilning af forskellig karakter. Bl.a indspiller vi ved årets slutning en cd indeholdende numre med sammenspilsholdene, koret og sange fra årets musical. Der er mulighed for at være med i den studietekniske proces.

Digitale hjælpemidler indgår som et væsentligt arbejdsredskab i faget.

Volleyball som linjefag

Faget er skemalagt med 4 lektioner pr. almindelig skoleuge for såvel pige- som drengeholdet. Hertil kommer stævner, turneringer og linjeuge.

Her på skolen tilbyder vi Volleyball både som linjefag og som valgfag. Hvis du kender til volley fra din tid i folkeskolen, eller måske har spillet det i en klub i din fritid, så er volley som linjefag noget for dig. Vores krav og forventninger til dig, er først og fremmest, at du vælger volleyball fordi du har lyst til at deltage aktivt, positivt og til at yde dit bedste.

Vi tilrettelægger undervisningen således at alle, uanset niveau, kan få de sportslige udfordringer, der gør det sjovt at deltage. Det kræves altså ikke, at du møder med særlige færdigheder, men hvis du vælger volley som linjefag forventer vi dog, at du investerer den nødvendige energi til at opnå færdigheder, der gør vore hold i stand til at konkurrere med de bedste idrætsefterskoler på Sjælland.

Der trænes 4 lektioner om ugen. I træningen lægger vi først og fremmest vægt på en personlig coaching i:

- **Tekniktræning, hvor vi søger, at færdigheder i fingerslag, baggerslag, smash og serve vil blive udviklet/finpudset**
- **Sampil og en taktisk forståelse af spillet**
- **God stemning, fairplay og godt humør**

Der vil i løbet af året blive arrangeret kampe mod de omkringliggende skoler og vi vil også deltage i stævner og turneringer. Her får vi afprøvet vores færdigheder og vi får set, hvad vi er rigtig gode til og hvad træningen skal bære præg af efterfølgende. I forbindelse med hvert træningspas, får vi altid en god fællessnak om vi-følelse, holdånd og dét, at bakke hinanden op.

På volleylinjen deltager du i 2 weekendkurser, hvor vi virkelig sveder igennem - men naturligvis også får tid til hyggeligt samvær. I "Linjeugen" tager vi på træningslejr på en anden efterskole og hvis det har interesse, overværer vi en slutspilskamp i årets danske mesterskab.

Det er værd at nævne, at en ny beachvolleybane er under opførelse.

Emner som foreningsliv, volleykultur mv. indgår i undervisningen. Vi tilbyder, i samarbejde med DGI, instruktørkursus.

Design

Faget er skemalagt med 4 lektioner pr. almindelig skoleuge. Hertil kommer udstillinger mv.

Vi kommer omkring mange forskellige materialer og teknikker, og du får rig mulighed for, at kombinere din tekniske og kreative kunnen med de ideer du selv og dine holdkammerater får lyst til at udforske.

I materiel design er der plads til individualitet og opfindsomhed. Det betyder, at når først du har tilegnet dig de nødvendige færdigheder, indenfor de teknikker vi arbejder med, er der stort set frit slag til, at lave lige nøjagtigt det du godt kunne tænke dig at lave.

Navnet dækker over en kombination af håndarbejde, billedkunst og sløjd og vi arbejder bl.a. med et udvalg af flg. materialer og teknikker:

- Sølvsmykker, hvor du får lært at lodde og flette.

- Filtning, hvor vi fremstiller alt fra tasker til huer.
- Keramik, hvor der både bliver fremstillet vaser og skulpturer.
- Træ, hvor der drejes skåle, laves æsker, smykkeskrin og børster.
- Pil, hvor der flettes kurve og fade.
- Glas, hvor der fremstilles perler.
- Dæk og skrot, hvor der fremstilles accessories og beklædning.
- ...og meget, meget mere af samme skuffe.

Udstilling

Skoleåret deles op i 4-5 perioder, som hver vil være målrettet et enkelt tema. Efter hver periode skal de produkter, du har fremstillet, udstilles på skolen. Efter endt udstilling kan du tage dine ting med hjem, og evt. glæde venner og familie med gode og flotte gaver.

Dans

At danse er at finde ind til kernen i sig selv, og finde glæden! Danseglyde - selvforståelse - flow - æstetisk dannelse.

På linjen arbejder vi med dans på flere planer - som glæde, udtryksform, træning (motion/koordination), sundhedsfremme, udvikling (fysisk og mentalt).

Vi arbejder med forskellige stilarter - Moderne dans (Contemporary dance), Commercial dance (Girly, Hip-hop, House, Ladylicious), Retro, Latino, Show dance og meget andet. Kun fantasien sætter grænser.

I faget indgår

- Performance - at optræde, at formidle, at shine
- Koreografi - at skabe og undervise
- Teknik - grunlæggende øvelser
- Dansens kulturhistorie - teori og praksis

I undervisningen bliver eleverne inddraget og skal selv producere. Der vil, i løbet af året, blive inviteret gæstelærere...og ja, vi skal ud og vise hvad vi kan.

Valgfag

Valgfagene har til formål at give eleven mulighed for at afprøve forskellige fagområder. Fagene vælges for hele året.

Billedkunst

Der undervises 2 lektioner ugentligt

Billedkunst er et fag for dig, der har lyst til at udfolde dig kreativt.

Det kræver ingen forud kundskaber eller specielle tegneevner for at vælge faget, men det kræver at man har lyst til at deltage og prøve noget nyt.

Der bliver arbejdet i flere forskellige retninger og man kan som deltager i billedkunst, selv være med til at komme med idéer til, hvad vi kan arbejde videre med. Vi tilstræber at nå rundt om tegning, farvelære, akrylmaling og en smule kunsthistorie. Hvis der er tid, så er der også mulighed for billedmosaik, raku og formgivning i ler og collage - eller forslag fra jer?

På et valgfag, som billedkunst, der er stemningen og tempoet rolig og hyggelig - og der bliver snakket på kryds og tværs alt imens der arbejdes. Der er mulighed for fordybelse i forhold til de emner vi berører og der bliver lagt vægt på, at man får oplevelsen og glæden ved at arbejde med sit produkt og de forskellige former for materiale det kan indebære. Afslutningsvis, der håber vi, at I har lyst til at udstille alt dét, der er arbejdet med i løbet af året, så jeres tegninger, malerier og andet kan komme til sin ret et sted på skolen og flere kan glædes over dét I har knoklet med.

Volleyball som valgfag

Der undervises 4 lektioner ugentligt, således at hver elev har mindst 2 lektioner. Hertil kommer stævner og turneringer.

Her på skolen tilbyder vi valgfaget Volley. Måske kender du en smule til det fra din tid i folkeskolen, måske har du spillet det i en klub i din fritid – eller måske er du i den situation, at du absolut intet kender til spillet, men bare er blevet rigtig nysgerrig efter, hvad det er for noget. Uanset dit udgangspunkt, så har vi plads til alle. Vi forsøger at tilrettelægge undervisningen således at alle, uanset niveau, kan deltage og få de sportslige udfordringer, der gør det sjovt at deltage. Det vigtige er kun, at man er der af lyst og interesse for at opleve et spændende og dynamisk spil.

Der trænes 2 lektioner om ugen. I træningen, der lægger vi først og fremmest vægt på en personlig coaching i:

Tekniktræning, hvor vi søger, at færdigheder i fingerslag, baggerslag, smash og serve vil blive udviklet/finpudset

Sampil og en taktisk forståelse af spillet.

God stemning, fairplay og godt humør

Der vil i løbet af året blive arrangeret kampe mod de omkringliggende skoler og vi vil også deltage i enkelte stævner. Her får vi afprøvet vores færdigheder og vi får set, hvad vi er rigtig gode til og hvad træningen skal bære præg af efterfølgende.

Badminton

Der undervises 4 lektioner ugentligt, således at hver elev har mindst 2 lektioner. Hertil kommer turneringer og stævner.

I badminton er Danmark blandt de aller bedste nationer i verden - så højt ligger vi ikke på den internationale volley-rangliste. Fælles for de to idrætsgrene kan imidlertid siges, at de bestemt også kan dyrkes på et lavere plan, men stadig med "fuld damp på kedlerne"; dette forsøger vi at gøre på Fårvejle Fri- og Efterskole (FFE) - samtidig med, at vi vægter begreberne: kammerat skab og fairplay meget højt.

I den daglige undervisning prøver vi at dygtiggøre den enkelte spiller. Den personlige træning omfatter i såvel badminton som volleyball både teknisk-, taktisk- og fysisk træning. Samtidig slutter vi altid lektionerne af med ``rigtige`` kampe - (og øver os i at" tabe og vinde med samme sind" - selvom det kan være svært...

Foruden at blive dygtigere til det "færdige spil", er det imidlertid også væsentligt, at vi foruden at svede også har det sjovt sammen. Alle skulle meget gerne føle, at det er "fedt" at være med!

Vi vil i træningsforløbet - efter bedste evne - prøve at tilpasse undervisningen, så du uanset køn og niveau nok skal få sportslige udfordringer.

Vores krav/ forventninger til dig er først og fremmest: at du vælger idrætsgrenen, fordi du virkelig har lyst! - At du deltager aktivt og vil være med til - sammen med kammerater - at gøre idrætstimerne både gode og indholdsrige. (Vigtigt at du ikke vælger volleyball eller badminton, fordi ``et eller andet skal man jo vælge"...))

Undervisningen er ikke lagt an på at uddanne dig til instruktør; men vi kan evt. - hvis der er stor interesse for dette - sammen med DGI lave vores eget kursus (oftest som et weekendarrangement).

Vi spiller ofte kampe/ dystre med hinanden, med naboskoler og deltager i øvrigt i alle de stævner og mesterskaber, vi bliver inviteret til; - og det sker ikke så sjældent, at vi kommer hjem med en lille præmie...

Blandet bold

Der undervises 2 lektioner ugentligt

Synes du også, at en bold er det bedste legetøj i verden? Så vælg dette valgfag, hvor vi vil prøve kræfter med mange forskellige boldspil – af såvel den kendte som ukendte slags. Der vil være garanti for sved på panden, højt tempo og samarbejde. Vi går ikke i dybden med ét boldspil, men vi lover, at præsentere et væld af sjove, interessante og spændende boldspil.

Her er plads til alle, både nybegynderen og boldekvilibristen. Eneste forudsætning er, at du har mod på at give den fuld gas i alle timerne, og måske opdage et indtil nu skjult talent!

Dette valgfag kan både foregå ude som inde, og vi glæder os til at udforske boldspillet's herlige univers.

E-sport FIFA

Der undervises 2 lektioner ugentligt

Der trænes i strategi og holdforberedelse til kampene, hvor holdet sammen udformer en plan med fokus på de aspekter de vil benytte sig af og fokusere på.

Faget styrker dine sociale kompetencer, da du skal indgå i en åben dialog med andre elever omkring spilstruktur og spilforståelse.

Kommunikation imellem spillerne har en stor betydning - og respekten for medspillere samt modspillere er i højsædet.

I løbet af året vil der også indgå idrætspsykologiske emner i faget, således at man bliver rustet til at deltage i nationale turneringer på sigt.

Skolens håb er, at dette fag kan give eleverne en struktureret fritidsinteresse som kan være med

til at skabe et positivt spillemiljø på skolen og i fritidsrummet generelt. Samarbejde, mestring, holdånd, overholdelse af aftaler og kommunikation er nogle af de nøgleord vi arbejder ud fra på valgfaget.

Det er ikke nødvendigt selv at medbringe udstyr til undervisningen, men man må meget gerne medbringe udstyr til selvstændig træning på de forskellige hold i fritiden.

Faget er desuden underlagt retningslinjer omkring opførsel, sammenhold, seriøsitet og ordenssans.

Golf

Der undervises 2 lektioner ugentligt

Faget går over 4x3 timer om efteråret, hvor vi er på driving-range, indspilbane, puttebanen og på klubbens "pay and play" bane.

Om foråret er der 5x3 timer, hvor vi fortsætter og øver frem til den ultimative afslutning, hvor vi spiller på klubbens gode og svære 9 huls bane, med golfhuller i en noget større længde end på "Pay and play" banen.

Her er plads til den øvede såvel som den uøvede spiller.

Vi lærer at slå på den rigtige måde til en golfbold, vi lærer hvordan man fører scoreboard og hvordan det forventes at man opfører sig på en golfbane. Man får kendskab til reglerne omkring golf, hvad der forventes af en ude på golfbanen og hvordan man med teknik kan forbedre ens egen formåen i golfspillet.

Da spillet er et individuelt spil, hvor modstanderen er ens egen psyke, vil der ikke blive spillet hulspil, som er en konkurrence mellem golfspillere. Vi fokuserer på vores egne styrker og svagheder, og forsøger at blive bedre til at klare modgang på golfbanen, men også i livet generelt.

Udstyr, golfbolde og transport står skolen for, så lyst og vilje er det eneste du skal medbringe. Hvis du selv har udstyr, er du velkommen til at medbringe det. Har du DGU kort, er du velkommen til at benytte mesterskabsbanen i fritiden til en god pris.

Kajak

Vi har havkajak på Fårevejle Fri og Efterskole. Vi starter i svømmehallen, hvor vi laver vandtilvænningsøvelser og kæntringsøvelser, og svømmer 600 meter. Vi fortsætter ude på fladt vand, hvor man lærer de grundlæggende tag, makkerredning og selvredning. Derefter er der basis for at tage på spændende små ture langs kysten.

Vi er to eksaminerede havkajak instruktører, så sikkerheden er i orden!

Der undervises kun i de varme perioder.

Krop & Sjæl

Der undervises 2 lektioner ugentligt

Krop og sjæl er et nyt fag der omhandler kroppen og sindet og alle dets funktioner.

Vi vil veksle mellem teori og øvelser – og der vil på skift være fokus på psykologi, dramatisering, kost & ernæring, filosofi, leg, fysiologi, fantasirejser, afspænding, massage, Qi gong, yoga og meget mere.

Vi oparbejder positiv tænkning og viden om vores egne muligheder mentalt og psykisk gennem læsning, diskussion og praktiske øvelser.

Vi lærer at "se" vores eget udtryk. Kropssproget, tonefaldet og det talte ord fortæller sjældent det samme budskab.

Vi arbejder med bevidste valg og træner i at forudse konsekvenserne af vores valg. Der er jo kæmpe stor forskel på, hvad man lægger på tallerkenen, hvis man vil tabe sig, tage på, opbygge muskelmasse osv. Ligesom der skal vælges forskellig træningsform om man vil løbe 5 km. eller en halvmaraton.

Vi, lærere, er åbne for at holdet i perioder deler sig i to, hvor den ene gruppe f.eks. arbejder med massage mens den anden gruppe arbejder med personlige målsætninger. Krop og sjæl er et dynamisk fag – og det betyder, at holdets deltagere kan være med til at forme de områder, som vi skal igennem.

Løbeklub

Der undervises 2 lektioner ugentligt. Hertil kommer deltagelse i forskellige motionsløb.

Løbeundervisningen sigter på at give alle en mulighed for at opleve glæden ved at få pulsen op. For de der ønsker at udfordre sig selv, trænes der systematisk og målrettet for, at kunne deltage i flere motionsløb hen over året.

Du kan prøve kræfter med såvel 5 og 10 km samt halvmaraton (21 km). Hvis du er rigtig sej løber du med på en maraton i maj måned.

Kredsløbstræning

Der undervises 2 lektioner om ugen.

Du kan arbejde med din kondition for at styrke dig i dine øvrige idrætsfag, eller for at blive inspireret til selv at arbejde videre.

Vil du tabe dig?... eller tage på? Eller kan du bare godt lide udfordringer?

Undervisningen foregår i vort motionsrum samt i skolens øvrige idrætslokaler.

Vi arbejder på løbebånd, gå-bånd, cross-træner, romaskine, trappemaskine, spinning-cykel, samt med ben- og maveøvelser, sjipling og mavetræning.

Frank Ørndrup Elzer

Forstander

26. juli 2017

_____

Ansvar for udarbejdelse af indholdsplanen er af bestyrelsen overladt til skolens forstander.
Indholdsplanen godkendes årligt af skolens bestyrelse.

Charlotte Larsen

Bestyrelsesformand

26. juli 2017